

ROLF SCHREINER:

Kongelige flosshattar

Eg har et veldig greit forhold te kongehuset. Eg vett ikkje så møyje om ka de gjørr, men eg har registrert at den kongelige familie bor på Slottet og på Skaugum – pluss at siste generasjon har vært litt urolige i rauå, så de har òg bodd i London og New York og sånne steder. Det swinge nok litt merr der enn i stallen på Skaugum.

Skaugums historie som gårdsbrug med dyr går tebage te middelalderen. Men for tri år siden bestemte dagens kronprinspar seg for å kutta ud den kongelige melkeproduksjonen, og 24. juli 2010 blei 110 kyr og kalver auksjonert bort. «Me har ikkje tid te å holda på med gårdsbrug – der e viktigare ting i verden enn melk. Pakk kofferten!»

De fysste ti år av mitt liv hadde me Kong Haakon VII – tidligare prins Carl av Danmark. Han gifta seg med den engelske prinsessen Maud. Någe av det viktigaste eg vett om henne e at broren, prins Albert Victor, levde så lide kongeligt at han presterte å bli ein av de mistenkte då heile London lette itte Jack the Ripper rundt 1890 – på tross av at han va på Balmoral-slottet i Skottland då to av jentene i bydelen Whitechapel blei myrda. Det e godt gjort.

Det va forresten på sama slottet dronning Elisabeth II satt og holdt kjeft i ferne dager itte prinsesse Diana kjørte i betongveggen i Paris 31. august 1997. Då skreiv Daily Express på heila forsiå: SHOW US YOU CARE – og viste bilde av ein nagen flaggstang på Buckingham Palace. Det hjalp.

Men altså – kong Haakon. Han va æresgjest onna innvielsen av Stavanger Lufthavn på Sola i 1937, og banketten blei holdt i Sverre-salen på Sola Strand Hotel. Direktør på hotellet va dansken Axel Lund – han sto òg bag byggingen av Fevik Strand Hotel ved Grimstad. Det e jo to ganske like bygningar.

Kong Haakon sa te Axel Lund: «Til å være innflytter fra Danmark, har De slått Dem ganske godt opp her i Norge.» Hotellkongen repliserte: «De har da ikke gjort det så dårlig selv heller, Deres Majestet.»

På den tiå va Olav kronprins i Norge, og han besøkte Rogaland Teater ein gang midt på 1950-talet. Itte forestillingen va der samling hos legendariske Karen A. Sømme på Sølyst – kulturforkjemparen som nedla et stort arbeid for teatrets ve og vel, og som døde på post under et kulturarrangement i 1982. Far min spelte i det stykket kronprinsen hadde sett, og øve ein pjolter i fru Sømmes villa fekk far følgende melding fra vår neste konge: «Vi har i grunnen samme jobben vi, Schreiner – vi er utstillingsfigurer begge to.» Og så lo han den typiske latteren sin. Fine mann.

Kong Olav V fekk ei svigerdatter så hette Sonja, og av adle kongelige beslutninger hu har tatt, lige eg best at hu bestemte seg for å feira 70-årsdagen sin i Stavanger. Voksent.

Då blei der liv i Stavanger Bevaremegvel – ein liden, udsøkt gruppe mennesker så dukke opp når arrangementer i vår kjære by indikere ekstra høge festfaktor så kreve ekstra høge flosshattar. (Øve ein halv meter.)

Itte ein del viktige tilstedeværelser på 1990- og 2000-talet va flosshattane te Stavanger Bevaremegvel i ein sjaber forfatning, så i anledning Sonjas fødselsdag va det på tide å kjøba inn nye, staselige, høge hattar te medlemmene.

Innkjøbssjef og kasserar e same mann – det e ganske praktisk for å holda orden på pengesekken – og han fekk beskjed om at nye flosshattar ville kosta den nette sum av kr 2500. Han hette Arne, og vil helst ver anonyme i denne historien, og det må me jo respektera. Anonyme Arne tenkte at kr 500 per flosshatt ikkje va så gale, og han la inn ein kjarpe bestilling. Itte tri uger fekk me fem flunkandes nye, høge flosshattar samen med ein regning på kr 12.500. Prisen va altså kr 2500 per flosshatt. Kanskje de blei brakt fra Paris med hest?

Då Dronning Sonja med følge kom gåandes langs kaien om formiddagen 4. juli 2008, va Stavanger Bevaremegvel representert med cruiseadmiral Anders så hjalp te på selve kaiområdet – uden flosshatt – og fem stilige herrer så sto med svære ovnsrøyr på håvet oppe på verandaen te N.B. Sørensens Dampskibsexpedition. «Gratulerer med dagen, kjære dronning!» sa de i kor. Sonja smilte og vinkte, og Ari Behn lo.

Jubilanten med følge tog ein tur i sentrum, mens me gjekk tebage på jobb. Me visste at klokka halv to va Sonja & Co. på vei tebage te kongeskibet igjen, og de sko ta same veien langs kaien, foran N.B. Sørensen.

Me sto klar på verandaen – nok ein gang med halvmeters høge flosshattar – då de kongelige kom onna oss for andre gang. «Gratulerer igjen, kjære dronning,» ropte me ganske høgt for å øvedøva folkejubelen. Då skvatt dronningen sånn at hu mista buketten hu gjekk og bar på, og ordførar Sevland heiv seg ner for å plokka blomster. Me måtte jo flira, og Ari Behn lo ennå merr enn sist – han trodde kanskje at me hadde stått der i fira timer.

Då ein av medlemmene i Stavanger Bevaremegvel, han med det styssta håvet, gjekk hen og gifta seg i fjor sommar, måtte anonyme Arne skaffa ein nye flosshatt i størrelse XXXXL. Den kosta kr 4500. Det kan tyda på at prisene på exclusive flosshattar – og hestatransport fra Paris – rase oppøve for tiå. Men brudgom Sveinung va fornøyd.

Ein halv meter høge og nesten ein meter i omkrets – kanskje me sko ringa Guinness?